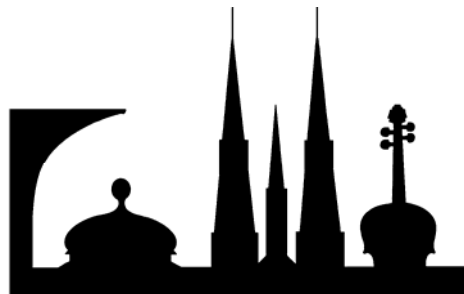


RAK HÅRD POP

Mottagandet i svensk press av
The Jimi Hendrix Experiences konserter 1967

Erik Andersson



C-uppsats 2005
Institutionen för musikvetenskap
Uppsala universitet

RAK HÅRD POP

Mottagandet i svensk press av The Jimi Hendrix
Experiences konserter 1967

Erik Andersson

Institutionen för musikvetenskap
Uppsala universitet
C-uppsats
Vt 2005
Handledare: Lars Berglund

Innehållsförteckning

<i>Inledning</i>	7
Syfte	7
Forskningsläge	7
Avgränsning	8
Källor, Metod och disposition	9
2. Bakgrund	11
3. Majturnén 1967	19
3.1 Göteborg, Konserthallen på Lisebergs nöjespark den 19:e maj.	19
3.2 Karlstad, Mariebergsskogens Folkets Park den 20:e maj	20
3.3 Malmö, Klubb Bongo New-Orleans den 23:e maj	20
3.4 Stockholm, Stora Scenen och Dans In på Gröna Lund den 24:e maj	21
4. Septemberturnén 1967	25
4.1 Göteborg, Konserthallen på Lisebergs nöjespark den 3:e september	26
4.2 Stockholm, Stora Scenen och Dans In på Gröna Lund den 4:e september	27
4.3 Västerås, Idrottshallen den 6:e september	29
4.4 Högbo, Popladan i Högbo Bruk den 8:e september	30
4.5 Karlstad, Mariebergsskogens, Folkets Park den 9:e september	31
4.6 Lund, Stora Salen, Akademiska föreningen den 10:e september	32
5. Avslutande diskussion	33
<i>Källor och Litteratur</i>	40
Tidningsartiklar och recensioner	40
Ofullständigt signerade recensioner	40
Litteratur	41
Internet	41

Erik Andersson: *RAK HÅRD POP: Mottagandet i svensk press av The Jimi Hendrix Experiences konserter 1967*. Uppsala universitet: Institutionen för musikvetenskap uppsats för 60 p., 2005

Jimi Hendrix var en komplex artist med en karismatisk personlighet. Han var även en skicklig musiker och kompositör. Dessutom var han en färgad rockartist som främst lockade till sig en vit publik. Det fanns med andra ord mycket för en svensk journalist att lägga vikt vid. Syftet med den här uppsatsen är således att beskriva hur Hendrix mottogs av Svenska dags- och kvällstidningar under turnéerna i maj respektive september 1967. Utifrån detta källmaterial fann jag flera intressanta reflektioner.

Bandet Experience med Hendrix i spetsen verkade redan i och med första Sverigeturnén i maj vara en omåttligt populär grupp. Anledningar till denna stora popularitet kan spåras ända tillbaka till The Jubilee Singers 100 tidigare.

De svenska recensenterna lade stor vikt vid att beskriva scenshowen med det akrobatiska gitarrspelet. När det gäller hur musiken beskrivs finns två grundattityder. Den ena uttrycker att bandet spelar en enkel musik för unga människor. Den andra uttrycker att bandet spelar musik på hög nivå och Hendrix beskrivs som en ljudkonstnär som skapar utomjordiska klanger.

E. A.

Inledning

Syfte

Jimi Hendrix var en väldigt komplex artist med en karismatisk personlighet. Han var känd för sitt vilda scenframträdande och akrobatiska gitarrspel. Han var även en innovativ och skicklig musiker och kompositör och en mästare på att skapa nya effekter och ljud med gitarren, främst i studion men även på scenen. Dessutom var han en färgad rockartist, något som fortfarande idag är ovanligt. (Med ordet "rockartist" syftar jag på en artist som spelar med en instrumentsättning bestående främst av gitarr, bas och trummor och har en allmänt distad ljudbild. Med andra ord mer Chuck Berry än Michael Jackson.)

Det fanns med andra ord mycket för en journalist att lägga vikt vid, och det är detta jag har tänkt undersöka. Syftet med den här uppsatsen blir således att beskriva hur Jimi Hendrix mottogs i Sverige av dags- och kvällstidningarna. Jag ska med hjälp av pressmaterialet undersöka vilken bild som förmedlas av gruppen The Experience med Hendrix i spetsen. Finns det något genomgående drag man har valt att lägga tyngdpunkten på? Beskriver man främst hans scenshow eller lägger man mest vikt vid det musikaliska? Finns det några nyckelord som återkommer och vad säger dessa oss i så fall? Vilka andra artister blir han jämförd med? Läger man någon vikt vid hans hudfärg? Man kanske ger honom en mer autentisk prägel av en ny bluesman, eller ser man honom snarare som en pajas som spelar gitarr med tänderna?

Jimi Hendrix var en populär artist främst hos den vita publiken. Finns det några fler exempel på andra färgade artister som främst lockat en vit publik? I så fall kan man göra jämförelser med dessa artister och hitta gemensamma nämnare.

Forskningsläge

Det har skrivits ett otal böcker och artiklar om Jimi Hendrix som person och om hans musik genom åren, främst populärlitteratur men det finns även en del vetenskapslitteratur på området. Men det här gäller främst utanför Sveriges gränser, i Storbritannien och i USA. Inom landets gränser finns det knappt något skrivet, särskilt inte med ett svenskt perspektiv vilket är det jag är intresserad av.

Ur den stora engelska litteratur som finns att ta del av har jag använt mig av främst tre böcker: *Crosstown Traffic: Jimi Hendrix and post-war pop* (1989) skriven av Charles Murray, *Instruments of Desire: The Electric Guitar and the shaping of musical Experience* (2001) av Steve Walksman och *The Jimi Hendrix Companion: three Decades of Commentary* (1996) redaktör Chris Potash. De två första av dessa böcker tar på olika sätt upp bl. a. hur Hendrix mottogs av sin publik och hur han mottogs av rockscenen i Storbritannien och USA. De behandlar även aspekter som hudfärg och korsningen över rasbarriärerna som Jimi Hendrix lyckades med. Det är främst detta jag kommer att ha användning av i mitt arbete.

Den tredje boken är en sammanställning av utvalda recensioner och artiklar om och med Jimi Hendrix från de senaste trettio åren (boken är utgiven 1996) från brittisk och nordamerikansk press. Den innehåller även ett par mindre universitetsarbeten om Hendrix som bl. a. tar upp liknande ämnen som de två föregående böckerna.

Avgränsning

Jag kommer att avgränsa min undersökning till de två första turnéerna i maj respektive september 1967. Denna avgränsning beror mycket på att Jimi Hendrix turnerade frenetiskt under sin relativt korta internationella karriär och arbetet skulle förmodligen bli för stort om man tog med alla uppträdanden i Sverige. Under sina knappt fyra år som internationell artist uppträdde han 20 gånger i Sverige. 1967 uppträdde gruppen hela 13 gånger. Anledningen till att jag har valt året 1967 är som jag nyss nämnde, nämligen att arbetet skulle bli för stort. En annan anledning är följande. När bandet kom till Sverige i maj 1967 så hade de precis släppt, eller skulle precis släppa, debutalbumet *Are You Experienced?* och var det nya stora bandet från England. När de sedan kom tillbaka i september hade de slagit igenom internationellt, också i USA, genom bl. a. spelningen på Montereyfestivalen i USA där Jimi ”offrade” sin gitarr genom att tända eld på den för att sedan slå sönder den. Hade man en annan attityd till bandet när de kom tillbaka som etablerade artister efter succéerna i USA? Omnämns Monterey-spelningen eller finns det något annan händelse från USA-vistelsen som var mer omtalad här i Sverige vid den tiden? Därför kan det även vara intressant att jämföra dessa två Sverigeturnéer.

För att få fram var och när The Jimi Hendrix Experience hade konserter i Sverige har jag använt mig av en internet-sida som ”Hendrix entusiasten” Stefan Edfeldt stod för. Stefan

har en avdelning på hemsidan som heter "Hendrix i Sverige" där han beskriver sitt jobb med en pågående bok som just ska ta upp detta ämne och det var här jag fann turnélistan. Det fanns även en turnélista i självbiografin av trummisen i The Experience, Mitch Mitchell (Mitchell, Platt 1994, s. 172 f.) som överensstämmer med Edfeldts Lista.

The Jimi Hendrix Experience konserter i Sverige 1967:

maj

1. Göteborg	Konserthallen, Lisebergs Nöjespark,	670519*
2. Karlstad	Mariebergsskogens Folkets Park	670520
3. Malmö	Klubb Bongo New-Orleans	670523*
4. Stockholm	Stora Scenen, Gröna Lund	670524
Stockholm	Dans In, Gröna Lund	670524

september

5. Göteborg	Konserthallen, Lisebergs Nöjespark	670903*
6. Stockholm	Stora Scenen, Gröna Lund	670904
Stockholm	Dans In, Gröna Lund	670904
7. Stockholm	Studio 4, Radiohuset	670905
8. Västerås	Idrottshallen	670906*
9. Högbo	Popladan, Högbo Bruk	670908*
10. Karlstad	Mariebergsskogens, Folkets Park	670909*
11. Lund	Stora Salen, Akademiska Föreningen	670910*
12. Stockholm	Stora Scenen, Gröna Lund	670911
Stockholm	Dans In, Gröna Lund	670911
13. Göteborg	Stjärnscenen, Lisebergs Nöjespark	670912*

*(två spelningar samma kväll på samma scen)

(www.duckscangroove.com)

Källor, Metod och disposition

Den här uppsatsen bygger på ett källmaterial, bestående av tidningsrecensioner och artiklar från tiden då det begav sig, dvs 1967. Tidningarna jag har använt mig av är följande: Arbetarbladet, Värmlands folkblad, Värmlandsposten, Vestmanlands Läns Tidning, Arbetet, Göteborgs Tidningen, Dagens Nyheter, Expressen, Sydsvenska Dagbladet, Svenska

Dagbladet, Gefle Dagblad och Aftonbladet. Jag har hittat recensioner av alla spelningar i maj 1967 men i septemberturnén har jag ej hittat några recensioner på de två sista spelningarna i Stockholm respektive Göteborg, anledningen till detta är förmodligen att de spelade på samma scener en vecka tidigare och tidningarna tyckte förmodligen inte att det fanns något nyhetsvärde i att recensera konserterna än en gång. Jag har förklarligt nog inte heller hittat någon recension av spelningen i Radiohuset den 5:e september.

Det centrala i uppsatsen är bearbetningen av källmaterialet, dvs tidningsartiklarna och recensionerna. Utifrån detta källmaterial kommer jag att behandla mina frågeställningar som först utkristalliserade sig när jag gick igenom materialet. När man läser dessa recensioner gäller det också att försöka sätta sig in i tiden och vara medveten om tidsavståndet. Även om 60-talet ligger förhållandevis nära i tiden måste man ändå tolka sina källor utifrån ett historiskt perspektiv.

I uppsatsen använder jag mig av begreppet autenticitet och med det menar jag följande: Föreställningen att en person p.g.a. sin etnicitet kan ha vissa egenskaper med sig i arv, t. ex. att svart person skulle ha rytmen i blodet och genom detta ha ett mer *autentiskt* förhållande till rytmer. Jag kommer i uppsatsen använda mig av ordet svart/svarta för att benämna afroamerikaner och vit/vita för att benämna människor med europeiskt ursprung. Anledningen är att i den engelska och amerikanska litteratur som jag har använt mig av, används orden "black" respektive "white" för människor av olika etnicitet.

Uppsatsen består av tre huvudkapitel, Bakgrund, Majturnén 1967, Septemberturnén 1967 plus en Sammanfattande diskussion i slutet. Kapitlet "Bakgrund" behandlar och ger en bakgrund till Jimi Hendrix stora popularitet hos den vita publiken. "Majturnén 1967" behandlar tidningsrecensioner från den Sverigeturnén och "Septemberturnén 1967" har samma inriktning. Sista kapitlet, den avslutande diskussionen, kommer även att innehålla några nyckelord och begrepp som återkommer i recensionerna som säger något mer än den "direkta" betydelsen.

2. Bakgrund

Det första som slår den som läser igenom recensionerna och artiklarna var hur stor Jimi Hendrix verkade vara i Sverige, redan första turnén drog gruppen ca 14 000 personer till Gröna Lund den 24 maj, det var t. ex. dubbelt så mycket som gruppen Beach Boys hade dragit enligt tidningen Dagens Nyheter (DN, 670524). Det framstår som en ovanligt stor succé för en grupp som nyss släppt eller just släppt sin debut-LP. Jag har tyvärr inte hittat något releasedatum för albumdebuten i Sverige men första gången skivan kommer med på kvällstoppen är den 20 juni 1967, nästan exakt en månad efter The Experience första uppträdande i Göteborg. Detta kan tyckas konstigt, men man får komma ihåg att det förmodligen fortfarande var singelmarknaden som gällde och debutsingeln "Hey Joe" debuterade på kvällstoppen redan den 28 mars (Johansson 1980, s. 39-40). Den här publiksuccén uppmärksammades även i engelska medier. Tidningen *Melody Maker* hade den 3 juni, en notis som löd: "Jimi a hit in Sweden – Refused Hotel Room", som även berättar att de blev nekade att stanna mer än en natt på ett hotell i Stockholm. Hendrix kommentar till den första turnén i Skandinavien lyder följande:

It seems that people in Scandinavia just aren't ready for the way we look. The kids are great and the concerts have been much more successful than we could have expected for a first visit (Potash 1996, s. 10-11).

Även i tidningen *New Musical Express* från den 10 Juni nämns framgången i Sverige, när Jimi Hendrix ena manager Chas Chandler, precis som DN, tar upp att gruppen slog Beach Boys publiksiffra med det dubbla och citeras följande: "We'll definitely be going back there when we come back from America in July (Potash 1996, s. 11)."

Vad det då som lockade den svenska publiken i sådana stora skaror? Fanns det något mer som lockade förutom att de hade hört musiken på skiva? Kanske hade de hört talas om den spektakulära scenshowen? Kan Hendrix hudfärg ha påverkat denna stora popularitet på något sätt? För att reda ut dessa frågor så ska jag gå tillbaka i historien och titta på andra färgade artister som lyckades med att få en stor vit publik. Närmare bestämt ända till The Jubilee Singers, som levde och verkade hundra år innan Hendrix slog igenom. Paul Gilroy hävdar i artikeln "From the Jubilee Singers to the Jimi Hendrix Experience" att man kan se ett visst samband mellan deras respektive stora framgångar hos den vita publiken (Gilroy 1996,

s. 113). The Jubilee Singers bildades 1871 för att samla in pengar till ett nybildat universitet i Nashville. Kören bestod av före detta slavar och på programmet stod först och främst "spirituals", men även valda delar ur operor och populära ballader (Southall 2005). The Jubilee Singers blev ofta förväxlade med de tidigare minstrelgrupperna (Gilroy 1996, s. 113), som oftast bestod av vita personer som genom att maskera sig som färgade spelade på de vitas förväntningar om hur en svart artist ska vara och överdrev vissa stereotypa drag (senare kom även svarta med i minstrelgrupperna.) De stereotypa drag som minstrelgrupperna använde sig av var t. ex. de vitas uppfattning av "negern" som en sorglös och lite dum person (Kjellberg 1999, s. 717). Man spelade även på myten om den påstådda sexuella viriliteten hos färgade män (Walksman 2001, s. 154-155). Recensionerna kommenterade ofta att gruppen The Jubilee Singers faktiskt bestod av "genuine negroes" och att detta var den autentiska minstrelgruppen, vilket följande citat tyder på: "Those who have only heard the burnt caricatures of negro minstrelsy have not the slightest conception of what it really is" (Gilroy 1996, s. 113). De turnerade även i Europa för att samla in pengar och fick stora framgångar där (Southall 2005). Men The Jubilee Singers möttes av en tvetydighet och skepsis från den svarta publiken som inte var speciellt förtjusta i hur denna seriösa och heliga musik, kallad spirituals, hade blivit framförd inför den vita publiken av minstrelgrupperna. Förståeligt nog var de svarta beskyddande av deras unika musikkultur. De var rädda för hur den skulle förändras genom att den skulle bli tvungen att "tävla" på den nya terrängen av populärkultur som från "deras" sida innan representerades av minstrelgrupperna, och deras absurda representation av vad en svart person var (Gilroy 1996, s. 114). Efter The Jubilee Singers succé bildades liknande grupper och tillsammans med minstrelgrupperna gav de många svarta musiker och sångare arbetstillfällen och blev även en viktig komponent för den kommersiella amerikanska populärmusikindustrins utveckling (Kjellberg 1999, s. 717). Det skulle visa sig att The Jubilee Singers bara var de första i raden av svarta artister som blev förknippade med de tidigare minstrelgrupperna. Med tiden så skulle de svarta artisterna lära sig att manipulera och utnyttja dessa myter som hade odlats först och genom de vita minstrelgrupperna (Walksman 2001, s. 155).

Två sådana artister som ligger närmare Jimi Hendrix i tid är Chuck Berry och Little Richard. Chuck Berry lyckades vinna över den vita publiken. Genom att prioritera det roliga och lekfulla i musiken, texterna och scenutspelet lockade han den unga vita publiken. Denna publik kunde nu, i mitten av 50-talet, relatera till låtar som "Maybellene" genom att de hade större ekonomiska möjligheter att roa sig på sin fritid (temat i låttexten till Maybellene är

kappkörning med bilar). Chuck Berry sjöng ur de ungas perspektiv till skillnad från t. ex. Muddy Waters som sjöng låtar som "I'm a man" som relaterade mer till vuxenvärlden och till de färgades vardag. Detta med att locka den vita publiken var ett medvetet val enligt Chuck Berry:

I was trying to shoot for the entire population instead of, shall we say, the neighborhood. Muddy Waters, I knew he was dynamite in our neighborhood, he's dynamite with me...but working with my father in the white neighborhoods, I never heard Muddy Waters, I never heard Elmore James, Holwing Wolf, I never heard'em. I heard Frank Sinatra, I heard Pat Boone(...) And I said now can I do as Pat Boone does and play good music for the white people and sell as well there as I could do in the neighborhood. And that's what I shot for (Walksman 2001, s. 157 f.).

Little Richard lockade också till sig en stor vit publik. Med sin bisarra scenpersonlighet, med smink, pråliga kläder och sin bisexuella utstrålning kan det tyckas konstigt att han fick någon publik överhuvudtaget i tider då dessa saker sågs som strikta tabun. Men det är möjligt att den vita publiken såg hans show som en uppdaterad form av minstrelmusiken (Bracket 2005). Little Richard säger följande om sin image:

We decided that my image should be crazy and way-out so the adults would think I was harmless. I'd appear at one show dressed as the Queen of England and in the next as the Pope (Murray 1989, s. 88).

Med andra ord blev Little Richard en clownliknande scenfigur.

1966, knappt 100 år efter the Jubilee Singers framgångar i Europa gjorde Jimi Hendrix samma transatlantiska resa, närmare bestämt till London (Gilroy 1996, s. 114). Det var Chas Chandler, Hendrix blivande manager som hade upptäckt honom när han spelade på en klubb vid namn Cafe Wha i stadsdelen Greenwich Village i New York. Innan Hendrix blev upptäckt hade hans musikaliska karriär som gitarrist bestått av bl. a. turnéer med Solomon Burke och Wilson Pickett, jobb som kompgitarrist till Jackie Wilson, Curtis Knight och ovan nämnda Little Richard. Han spelade även med The Isley Brothers, som var de första som gav Hendrix chansen att spela sologitarr. Även om Hendrix framhöll bluesartister som Muddy Waters och Willie Dixon som sina största förebilder hade hans alltså främst en musikalisk erfarenhet i soul och gospeltraditionen (Whiteley 1996, s. 136).

Hendrix skulle, precis som The Jubilee Singers, stå för en slags autenticitet allt enligt den vita publikens förväntningar om vad en svart artist representerade. Gitarristen Eric Clapton lade fram följande diagnos 1968 beträffande Jimi Hendrix framgångar i England:

You know English people have a very big thing towards a spade. They really love that magic thing. They all fall for that kind of thing. Everybody and his brother in England still think that spades have big dicks. And Jimi came over and exploited that to the limit...and everybody fell for it (Potach 1996, s. 114 f.).

Den ”öppna” och överdrivna sexualitet som Jimi använde sig av i sin scenshow kan även den kopplas samman med The Jubilee Singers 100 år innan. Båda blev av den vita publiken mottagna som en ”autentisk” svart artist/person. Var detta då en medveten image från Hendrix sida som Clapton antyder? Sheila Whiteley skriver följande om Hendrix tidiga konserter i London:

A review in Melody Maker's 'caught in the act' section focused on his powerful psychedelic blues style, but the press generally wrote him off as so much loud, useless noise, calling him 'The Wild Man from Borneo' or The crazy Black Man.' Rather than fight the image the group encouraged it, hoping it would increase their following in the underground (Whiteley 1996 s. 136).

Även gruppens bassist Noel Redding nämner i sin självbiografi att denna image som ”vilde” var något som Jimi, tillsammans med gruppens manager Chas Chandler, medvetet hade ”odlat” fram när de märkte att han fick uppmärksamhet och publicitet för det (Redding, Appleby 1991, s. 48).

I ett citat från 1986 uttrycker The Who's gitarrist Pete Townshend också en autenticitetsattityd, fast han ser det från sitt eget, dvs artistens, perspektiv. Och här handlar det om showmanship:

(...) You've taken this, Eric Clapton, and Mr Townshend, you think you're a showman. This how we do it. This is how we can do when we take back what you've have borrowed, if not stolen. I've put it back together and this is what it's all about, and you can't live without it, can you? ". And the terrible truth is that we couldn't live without it. There was a real vengeance there... (Murray 1990, s. 91)

De svartas syn på Jimi Hendrix kan även den kopplas samman med förhållandet mellan minstrelgrupperna och The Jubilee Singers. Författaren Charles Shaar Murray skriver följande; Jimi tog till sig den ”engelska rock n´ roll bohemiska stilen” (med färgglada skjortor, fjäderboer och sammetskostymer mm) snabbt efter det att han kom till London och genom detta bröt han med den striktare traditionen som fanns hos den svarta publiken där man krävde disciplin, värdighet och avhållsamhet av ”sina” artister. Kritikern Robert Christgau som såg Jimi Hendrix spela på Monterey festivalen beskrev honom som en

”psykedelisk Uncle Tom”. Även om Christgau var vit så satte han ord på vad många färgade amerikaner till en början kände när de såg Jimi uppträda d.v.s. ”(...) a stoned clown acting like a nigger for the amusement of white folks.” Jimi bemöttes alltså av en liknande skeptisk attityd från de ”egna” som The Jubilee Singers hade fått erfara.

Samtidigt får man inte göra den här myten om klyftan mellan Hendrix svarta och vita publik alltför stor. Jimi hade färgade fans också, särskilt bland de yngre. Soul-artisten Boddy Womack sade följande:

It had to be a new breed of blacks that would find him, cause the (record) companies didn't think blacks would relate to a nigger like him. I'd start seeing young black guys, fans, and they'd be dressin' just like him and I'd be thinkin' ”Damn, I never saw black hippies before (Murray. 1990, s. 81 f.).

Womack antyder här att det kanske var lika mycket ett problem uppifrån genom att skivbolag och svarta radiostationer ansåg att Jimi Hendrix musik inte skulle locka en färgad publik

Låt oss återgå till Jimi Hendrix förhållande till Londonscenen. 1966 anlände han till en musikscen som avgudade den amerikanska kulturen, särskilt den svarta amerikanska kulturen. Dessa musiker hade noggrant studerat och reproducerat dess blues- och soulmusik. De visste mer om Motown och Muddy Waters än de flesta vita amerikaner. De hade lärt sig sångfraser och gitarrlick från denna kultur men själva människorna bakom kulturen var något av ett mysterium för dem. De svarta artister de möjligtvis hade mött var minst dubbelt så gamla som de själva. Exempelvis hade blueslegenden Sonny Boy Williamson använt sig av The Yardbirds och The Animals som kompgrupper under hans englandsbesök (utan att de skulle ha imponerat på honom; Murray 1990, s. 80 f.).

När Jimi Hendrix började spela på Londons klubbar i slutet av 1966 spreds ryktet om denna fantastiska gitarrist inom den hippa musikscenen i London. Plötsligt fanns en genuin svart artist i deras egen ålder mittibland dem. Snart stod popstjärnor som Paul McCartney, John Lennon och Brian Jones på led för att få träffa Jimi Hendrix efter spelningarna. Deras respektive band The Rolling stones och The Beatles började göra reklam för Jimi Hendrix Experience i sina intervjuer. Bandets manager Chas Chandler sade följande om detta:

We got a tremendous amount help from people like Mick Jagger, Paul McCartney and John Lennon. They would rave about Hendrix and turn the entire course of an interview around just to talk about him (McDermount 1992, s. 38 f.).

Genom den här extra gratisreklamen som Englands popelit stod för spreds ryktet om The Jimi Hendrix Experience snabbt till övriga Europa och särskilt till Sverige. Grupper som The Beatles och The Rolling Stones hade ett särskilt stort inflytande på Sveriges popklimat (Brolinsson, Larsen 1994, s. 111). Den svenska publiken och kritikerkåren hörde förmodligen först talas om Hendrix genom intervjuer och artiklar som främst handlade om andra stora engelska band.

För att få en klarare bild av hur situationen i Sverige såg ut när det gällde populärmusiken i förhållande till främst England kommer här en liten sammanfattning om just detta: The Beatles första utländska turné gjordes i Sverige hösten 1963 och detta bidrog säkerligen till att befästa det starka inflytandet som den engelska popbandsvågen fick i vårt land. Många svenska grupper bildades eller omformades enligt engelsk bilaga. Man kan nämna band som Tages, Mascots och Hep Stars som exempel på detta (Brolinsson, Larsen 1999, s. 111). Utbudet av livemusik, med hjälp av folkparker och andra utställens popularitet, var större än någonsin. De utländska banden, från främst England och USA, influerade det svenska musikklimatet mycket bl. a. på grund av täta turnéer på svensk mark (Malmström 1996, s. 221 f.).

Som ett exempel på den stora auktoritet som de utländska banden tyckts ha haft i Sverige kan man ta en artikel från tidningen Arbetet från den 20 maj från 1967 med rubriken ”Det bästa som har hänt pop-världen sedan ”Stenarna” började rulla...”. Artikeln tar upp att Jimi Hendrix nu har landat i Göteborg och man ger en liten bakgrundsbeskrivning om denna nya artist som lyder följande:

Jimi Hendrix är relativt färsk i pop-sammanhang, är ursprungligen amerikan, som för c:a ett år sedan dök upp på Londons ”inneklubbar” och gjorde sensation inte minst eftersom han kunde spela gitarr med - tändarna (Arbetet, 670520).

Vidare nämns att hans hit ”Hey Joe” gick upp på hitlistorna världen över och hans uppföljare ”Purple Haze” går att finna på svenska kvällstoppen. För att återgå till artikelrubriken så är detta ett omgjort citat av Beatles manager Brian Epstein. I texten återkommer citatet igen: ””HAN ÄR det bästa som hänt pop-musiken sedan Rolling Stones slog igenom”, har självaste Beatles-managern Brian Epstein sagt om honom.”

3. Majturnén 1967

I de två följande kapitlen kommer jag att gå igenom recensionerna från Sverigeturnéerna i kronologisk ordning. Jag kommer att behandla varje uppträdande i ett eget delkapitel och följa upp mina frågeställningar genom att titta på recensionerna från varje uppträdande. Om det är fler tidningar som recenserat samma uppträdande kommer detta under samma kapitel och där kan jag göra jämförelser mellan deras respektive recensioner. Frågan om nyckelord kommer att komma i kapitel 5. Sammanfattande diskussion.

3.1 Göteborg, Konserthallen på Lisebergs nöjespark den 19:e maj

Den första konserten i Sverige för Jimi Hendrix Experience ägde rum den 19 maj i Konserthallen på Lisebergs nöjespark i Göteborg. Enligt Göteborgs Tidningen skulle det ha varit meningsskiljaktigheter mellan Hendrix och Cat Stevens om vem som var huvudaktören, dvs vem som skulle avsluta kvällens konsertprogram. Jimi Hendrix drog det längsta strået och fick det avslutande uppträdandet. Enligt recensenten Gösta Hanson ”fick vi uppleva rätt angenäm popmusik – inte alls så vildsint som rykten varnat om.” Citatet tyder på att recensenten förmodligen inte hört så mycket av Jimi Hendrix Experience musik innan konserten och på ryktesvägen hade hört talat om hans ”vildsinta musik” . Vidare skriver Hanson:

Det skall ju vara show i popmusiken numera. Därför utförde han också sina berömda trick: slog an strängarna med tändarna eller armbågen och dängde gitarren runt lite varstans på kroppen. Men en synbarligen helt äkta känsla för soulmusiken förlät en hel del av cirkuskonsterna (Göteborgs Tidningen, 670520).

Här beskrivs Hendrix egentligen som både en pajas och som äkta musiker. Han blir förlåten för sina ”cirkuskonster” p.g.a. att han ”synbarligen” har en äkta känsla för soulmusiken. Det är intressant att Hanson använder sig av ordet ”synbarligen” för att beskriva något som man främst borde höra. Kanske är det p.g.a. av Hendrix hudfärg som Hanson tillskriver honom mer av en autenticitetsprägel? (Göteborgs Tidningen, 670520).

Tidningen Arbetet har också en recension av spelningen i en avdelning som heter ”Karre om pop”. Recensenten Karre Erichs trodde sig ha hört det bästa som gick att

frambringa i avdelningen sologitarr med artister som Eric Clapton, Peter Green och Pete Townshend innan denne fick höra Jimi Hendrix. Scenframträdandet beskrivs som följer:

Jimi Hendrix spelade med händer, ben, armbågar, tänder (!), spelade bakom ryggen, låg på golvet och spelade och lyckades t o m få in P1 på sin förstärkare. Det var en uppvisning i den högre skolan – avslappnat och säkert (Arbetet, 670521).

Här ger Erichs en lite mer dramatisk bild av konserten än vad Hanson gör i föregående recension. Kanske var han inte lika förvarnad som Hanson? Erichs ser ej Hendrix lika mycket som en pajas. Även om gitarrister som Eric Clapton nämns görs inga jämförelser i stil, utan man ser Hendrix som något nytt soundmässigt: ”För att inte tala om vilka fantastiska ljud denne krullhåriga amerikan lyckades trolla fram från sin gitarr. Det går inte att beskriva utan *måste* helt enkelt ses och höras (Arbetet, 670521).”

3.2 Karlstad, Mariebergsskogens Folkets Park den 20:e maj

För tidningen Värmlands Folkblad har Mats Dahlberg sett konserten i Karlstad och är översvallande positiv till konserten. Den beskrivs som”(...) något av det mest fängslande som någonsin visats upp på en svensk scen.” Dahlberg verkar vara insatt i gruppens musik, vilket följande citat tyder på: ”De spelade alla sina hits: Hoy Joe[sic], Purple Haze och den högaktuella The Wind Cries Mary.”(...) ”Redan efter några takter kände man igen the Experience speciella spelstil.” Dahlberg gör inga jämförelser med någon annan musik och beskriver deras sound som något ”(...) som aldrig tidigare har hörts i Sverige.” Dahlberg nämner även scenshowen och skriver att den ”var uppbyggd i stort sett kring Jimi”. Däremot nämns inget ingående kring scenshowen, dvs att han spelar med tänderna och så vidare (Värmlands Folkblad, 670523).

3.3 Malmö, Klubb Bongo New-Orleans den 23:e maj

Sydsvenska Dagbladet har en recension av spelningen med följande rubrik: ”Medioker Hendrix-gala” Detta är den enda recension som jag har hittat som är övervägande negativ till uppträdandet och en av de som nämner Hendrix hudfärg. Man märker att recensenten Bosson är besviken på bandet:

Jimi Hendrix besök i Malmö hade föregåtts av glädjereporter från tidigare framträdanden i Sverige. Men för den stora, förväntansfulla publiken på Klubb Bongo blev den vänsterhänte, krullhårige negern en besvikelse (Sydsvenska Dagbladet, 670524).

Hur beskrivs då musiken? Bosson tycker att Hendrix sjunger dåligt men ser honom som en duktigt instrumentalist och jämför med The Who's gitarrist:

Efter att ha hört Pete Townshend i The who trodde vi inte att denna hade någon jämlike. Men bara något steg under Pete står Hendrix, som får ovanligt mycket ur sin gitarr.

Scenshowen nämns i förbigående med att hans "gimmick" att spela med tänderna firade sina triumfer. Sammanfattningsvis skriver Bosson att The Jimi Hendrix Experience är tre överreklamerade herrar (Sydsvenska Dagbladet, 670524). En möjlig anledning till Bossons negativa intryck finns att hitta i recensionen i tidningen Arbetet. De har en recension av konserten men nämner egentligen inget om själva uppträdandet utan tar upp att bandet hade problem med det elektriska systemet i lokalen och p.g.a. detta inte kom upp i samma klass som vid sverigepremierären i Göteborg (Arbetet, 670524). Bosson uppfattade kanske dessa problem med elektroniken som tafflighet från bandets sida. Å andra sidan kan det även ha varit tvärtom, dvs att bandet hade en dålig kväll och recensenten från Arbetet uppfattade att detta berodde på tekniska problem i lokalen.

3.4 Stockholm, Stora Scenen och Dans In på Gröna Lund den 24:e maj

Gröna Lund, Stockholm är den sista anhalten för Jimi Hendrix Experience under majturnén. De fyra stora Stockholmstidningarna Svenska Dagbladet, Dagens Nyheter, Aftonbladet och Expressen har alla recensioner av konserten. Läger man någon vikt vid scenshowen?

När det gäller scenframträdandet nämner alla tidningarna det på ett eller annat sätt. Men attityden till det skiftar en aning. Expressens Björn M Vingård skriver att Hendrix spelar gitarr på ryggen och knäpper på strängarna med tänderna och "hans framträdande är fyllt av sex" men enligt honom så är det här något som han har sett innan: "Och hans fans som inte var med på rockåldern tycker att det är nytt och spännande." Vingård skriver vidare att det inte är Hendrix uppträdande på scenen som är det viktiga – utan hans musik (Expressen, 670525).

Ludvig Rasmusson, skrivande för Svenska Dagbladet, har en annan attityd till den akrobatiska spelstilen:

Han pressar gitarrens möjligheter till det maximala, inte minst showmässigt. Hans spelar med den på ryggen, mellan benen, drar strängarna över mikrofonstället och spelar med tänderna. Och det är inte bara för att väcka uppmärksamhet – vilket han naturligtvis gör. Faktum är att den okonventionella tekniken också ger nya och fantastiska ljud – och det är naturligtvis det allra märkligaste (Svenska Dagbladet, 670525).

Rasmusson kopplar inte direkt ihop scenshowen med några anspelningar på sex utan ser det mer som publikfrieri men även som en spelteknik för att frambringa nya ljud

Lars Weck, recensent för Dagens Nyheter skriver följande.

En mer formidabel, sexig show av ett popband i litet format kan man inte tänka sig, Hendrix är en mycket stark scenpersonlighet och hans trumslagare och bassist är av toppklass (Dagens Nyheter, 670525).

Weck nämner vidare att Hendrix spelar med höfter och tänder och även att han skulle använda sig av fötterna. Det sista påståendet får man nog ta med en nypa salt. Vidare gör Weck ingen sammankoppling mellan scenshowen och det ljud som kommer från Hendrix gitarr likt den Rasmusson gör.

Tidningen Expressen nämner i bildtexten att: "Jimi Hendrix kan utföra en del konststycken med sin gitarr: spela med tänderna till exempel." Vidare skrev de att Engelska konservativa tidningar har sagt att Jimi Hendrix är alldeles för sexig för att visas upp för oförstörda tonåringar (Aftonbladet, 670525).

Hur försöker man här då beskriva själva musiken? Rubriken till Expressens recension lyder: "RAK HÅRD POP – i väntan på 'det nya ljudet'!" Vidare skriver Björn M Vingård att popmusiker världen över är på jakt efter det nya ljudet som för nytt liv in i popmusiken och innan man har funnit detta har man en klar benägenhet att blicka tillbaka. Som exempel på detta tillbakablickande tycker Vingård att Hendrix är:

Den musik som Jimi Hendrix spelar har ett markerat ursprung i rock och soultraditionen.(...) Det är en rak och hård musik framförd med en oerhörd rytmkänsla. Nya spännande klanger skapas med återkopplingar och andra tekniska hyss. (Expressen, 670525).

Avslutningsvis skriver Vingård att musiken: ”trots att den ytligt sett verkar gammal och van till formen inom sej rymmer engagerande och mycket personliga element (Expressen, 670525).”

Lars Weck verkar ha en liknande attityd till Hendrix musik:

Hendrix spelar blues eller ännu enklare tvåharmonilåtar. De utförs med en finess, en fantasi i användningen av den elektriska apparaturen och en rytmisk intensitet som är utan många motstycken (Dagens Nyheter, 670525).

Man kan sammanfatta dessa författares attityder till Hendrix musik så här: att man i själva grunden och harmoniken egentligen inte finner något nytt utan det är i användningen av de tekniska hjälpmedlen som det skapas något nytt.

I de två kvarvarande recensionerna från Svenska Dagbladet och Aftonbladet gör man ej något försök att beskriva själva musikstilen utan koncentrerar sig på själva ljudet som främst Hendrix gitarr framkallar.

Det är ganska talande att man inte jämför The Jimi Hendrix Experience med någon annan artist eller något annat band för att försöka förklara deras ”sound”. Ingen av recensenterna, även om de anser att de har hört musikstilen innan (som t. ex. Expressens Björn M Vingård), nämner några artister som skulle kunna likna The Jimi Hendrix Experience. De två referenser till andra artister som finns är från Gröna Lundrecensionerna. Den ena tar upp trummisen Mitch Mitchells spelstil. Man jämför honom med samtida trummisar som Keith Moon och Ginger Baker (Svenska Dagbladet, 670525). Keith Moon’s band The Who får också stå för den andra referensen. Lars Weck skriver:

På bara tre man (i yviga lockpermanentade peruker) producerar Hendrix mer ljud än nästan alla popgrupper och distanserar t. ex The Who fullkomligt i frågan om musikalisk kontroll. (Dagens Nyheter, 670525)

Man kan avslutningsvis säga (och det gäller alla recensionerna) att man främst försöker beskriva ljudet och klangerna som kommer från Hendrix gitarr och inte så mycket själva musikstilen som bandet The Jimi Hendrix Experience har. Även om namn som Townshend och Clapton kommer upp så ställs dessa inte jämte Hendrix ifråga om musikalisk stil. Genomgående är också att man inte nämner något om Hendrix hudfärg, med två undantag. Den första av recensenten Bosson från Sydsvenska Dagbladet och det andra, som är mer av en antydning, är den i Göteborgstidningens recension av Lisebergssuppträdandet den 19 maj.

4. Septemberturnén 1967

Jimi Hendrix Experience kom tillbaka till Sverige i september som de nya stora internationella stjärnorna. Genom den spektakulära spelningen på Monterey - festivalen i USA i juni hade bandet blivit känt hos ungdomen på båda sidorna av Atlanten. Men det verkar inte vara Monterey-spelningen som man i Sverige tog fasta på utan en annan händelse. Efter Monterey-spelningen ordnade nämligen den ena av bandets manager, Michael Jeffery, en amerikansk turné med bandet The Monkees till den andra managern Chas Chandler och bandets förfäran. Jimi Hendrix Experience skulle under sommaren vara förband till The Monkees (McDermott 1992, s. 96).

The Monkees var ett band fabricerat 1966 av den Amerikanska televisionen som ett svar på The Beatles. Bandet hade en egen TV-show och de fick en hit med första skivan "The Monkees 1966", det skulle senare visa sig att man använt sig av studiomusiker för att spela in skivan (Kernfeld 2005). Med andra ord, inte det hippaste bandet bland popeliten i England (och förmodligen också popeliten i USA), dvs de som hade ett stort inflytande på vad som var bra och dålig musik och där äkthet var något man eftersträvade och värderade högt.

Turnén, för The Experience del, började i Florida och halvvägs genom bandet första spelning spelningen började den unga publiken att skrika "We want the Monkees!" De följande spelningarna fortsatte på samma sätt där publiken bara skrek efter huvudattraktionen. Droppen var, enligt managern Chas Chandler, när han såg gruppen spela i New York då de kämpade sig igenom en 30 minuters spelning som slutade med att Hendrix spräckte sina byxor. Genom att bestämma möte med den ansvariga för The Monkees, Dick Clark, skulle Chas Chandler på något sätt lyckas att få loss The Jimi Hendrix Experience från turnén utan att tappa ansiktet. Man kokade ihop en historia om att kvinnoorganisationen Daughters of the American Revolution skulle ha lämnat in veto mot Jimi Hendrix Experience medverkande på Monkeesturnén p.g.a. deras obscena scenshow som kunde förleda deras tonårsdöttrar i fördärvet. Chandler berättar följande:

(...)I had toured for Dick in the Animals days and we always gotten on well. In the meantime, we sat and cooked up the Daughters of the American Revolution story that afternoon. I had to tell these lies that (the DAR thought that) Hendrix was too outrageous and obscene to be seen by the Monkees' prepubescent admirers. All it was was a device to get off the tour without losing face but it actually became this massive public relations story overnight. We never expected that,

thought we did expect to get sued by the Daughters of the American Revolution and we never were (McDermott 1992, s. 102 f.).

Denna påhittade historia skulle, som Chandler påpekar, sprida sig snabbt i medierna och även till Sverige.

Jag kommer att behandla följande recensioner på samma sätt som i kapitlet Maj 1967 men med skillnaden att jag kommer att titta på om man kan märka några skillnader i attityder till Jimi Hendrix och bandet när de nu kommer tillbaka som etablerade artister.

4.1 Göteborg, Konserthallen på Lisebergs nöjespark den 3:e september

Septemberturnén börjar även denna gången i Göteborg på Lisebergs nöjespark och Gösta Hanson från Göteborgs Tidningen har återigen recenserat konserten. Hanson skriver att bandet hade tekniska problem. ”Både sång- och gitarrförstärkare säckade ihop och Jimi ändade den första föreställningen med att medelst en välriktad spark fälla de trilskande förstärkarlådorna till golvet.” Vidare skriver Hanson att Hendrix trots de tekniska missödena fick tillfälle att visa upp sin enastående talang på gitarren. Hanson nämner som även här Hendrix scenshow:

Även denna gång var det mer gitarrcirkus än ren musikalisk upplevelse. Spelade med armbågar och tänder gjorde han förstås mera i förbifarten denna gång – hans huvudnummer nu är att i Purple haze lägga både sig och gitarren på golvet (Göteborgs Tidningen, 670904).

Man kan säga att Gösta Hanson har en liknande inställning till Jimi Hendrix i de båda recensionerna från maj och september. Han ser Hendrix som en talangfull gitarrist men ser scenshowen som något överdrivet och tillgjort. I bildtexten till recensionen omnämns ”incidenten” med Monkees turnén: ”(...) Mäktiga kvinno föreningar i USA tyckte inte att han skulle uppträda för tonårspublik. Motivering: Han är för sexig” (Göteborgs Tidningen, 670904).

Tidningen Arbetet har även den en recension av konserten med en rubrik lyder som följer: ”Sexige Jimi drog jättepublik i Göteborg.” Recensionens författare Margareta Klingberg fortsätter i samma anda som rubriken. ”Ännu lite sexigare än sitt rykte stod JIMI HENDRIX på en svensk scen igen.” Vidare nämns att det var hela 26 000 i publiken och att konserten hade varit utsåld i en vecka. Här ges Monkees-turnén mer utrymme:

Med våldsamt spelglädje körde han, Noel Redding och Mitch Mitchell den show som Amerikas tonårsmammor inte tålde. Det var de som protesterade när det gick upp för dem hur erotisk hans scenstil är. Han skulle ha turnerat med Monkees under juli–augusti. Men sedan kvinnoorganisationen Den amerikanska revolutionens döttrar lagt in sitt veto lämnade han turnén. Han spelade på klubbar runt om i landet istället (Arbetet, 670904).

Det finns även ett citat i recensionen som visar att Hendrix spelade med i detta: ”–Corny, ungarna gillade oss – det var bara mammorna som klagade.” Om Hendrix musik skrivs det att det mesta av hans repertoar har hunnit bli ”hip-låtar” sedan han sist var här:

Publiken applåderar redan när han talar om vad han ska spela. Men han är inte mindre inspirerad fast han gjort numren hundratals gånger. Första hit-låten ”Hey Joe” har han lämnat bakom sig (Arbetet, 670904).

Här märks det att Hendrix nu verkligen är en etablerad artist. Recensionen avslutas med orden: ”Visst är han popens mest magiska scenfigur just nu!” De tekniska problem som tog upp huvuddelen av Gösta Hansons recension nämns ej i Margareta Klingbergs recension. En förklaring kan vara att Klingberg och Hanson såg varsin av spelningarna och dessa problem kanske bara uppstod vid en av konserterna (Arbetet, 670904). Ingen av de båda recensenterna nämner något om hans hudfärg.

4.2 Stockholm, Stora Scenen och Dans In på Gröna Lund den 4:e september

Efter Göteborg var det dags för Stockholm, även här kom publiken i stora skaror. Ludvig Rasmusson recenserar även denna gång konserten för Svenska Dagbladet. Rasmusson lägger mycket vikt vid att diskutera hur det kan komma sig att en så pass originell artist kan locka en så stor publik:

Något större än Jimi Hendrix tyck det inte finnas just nu i popvärlden. Och ingenting märkligare. Denne mans musik kunde man beskriva som Stockhausen och Ligeti till komp. För bara två, tre år sedan hade högst ett dussin personer stått ut med dessa enorma klangmassorna som Hendrix kastar ut ifrån sina gitarrer. Nu är det alltså 16 000 som gör det. Ändå ger han en konsert till i Stockholm – nästa måndag och också på Gröna Lund (Svenska Dagbladet, 670905).

Det är intressant att Rasumsson tar upp populariteten hos Hendrix som något speciellt, det ger en bild av hur tiderna förändrades snabbt under 60-talet och att man även märkte av det i samtiden. Vidare beskriver Rasmussen den här gången The Jimi Hendrix Experience musik som något som skulle ha kunnat varit påhittat av en sciencefictionförfattare och det enda som inte stämmer in med musiken är deras kläder med "blommiga skjortor med halsband och otroligt burrigt hår." Mer naturligt, menar Rasumsson, hade varit rymdoveraller med glasbubblor.

Inte heller denna gång finns det antydningar om att själva scenshowen eller musiken skulle ha några anspelningar på sex. Rasmusson nämner faktiskt inte alls scenshowen vid detta tillfälle (Svenska Dagbladet, 670905).

Om Rasmusson mestadels tar upp det musikaliska och inte lägger så mycket vikt vid scenshowen och imagen så är Expressens recension av konserten raka motsatsen. Rubriken till recensionen, som är skriven av Christina Mörk, lyder: *NIX HENDRIX!* Du är inte sexig! Texten fortsätter i samma stil och börjar med ett citat från Hendrix: "–Sexig? Jag? Jaså." Vidare skriver Mörk att Hendrix inte var särskilt intresserad av att prata om sin påstådda sexighet och hon tycker inte heller att han levde upp till förväntningarna. Här nämns även historien om kvinnoorganisationen "Den amerikanska revolutionens döttrar" och även här finns ett citat som visar att Hendrix spelar med: "–Dom som tycker vi är snaskiga är samma människor som hindrar Joan Baez att framföra sina pacifistiska sånger officiellt(...)" Mörk nämner faktiskt ingenting om det musikaliska, vilket är förvånande (Expressen, 670905). Den ensidiga recensionen av Mörk kan vara förklaringen till den lilla "faktaruta", skriven av Ulf Ridefelt, som finns placerad bredvid recensionen. Här beskrivs Hendrix musik följande:

Jimi Hendrix Experience är ett typiskt inneband. Man spelar intensiv rhythm och blues, är långt ifrån det som menas med pop. Möjligen gör man ädelpop.(...)Det intressantaste med Hendrix är ändå hans fantastiska sätt att utnyttja elektroniken. Han lockar fram en massa konstgjorda ljud. Men den genuina blueskänslan finns i botten (Expressen, 670905).

Här finns lite av "autenticitetsattityden", där Ridefelt tar upp att trots de konstgjorda ljuden så finns blueskänslan där i botten.

Även Dagens Nyheter recenserade Stockholmskonserten. Recensenten Björn Lundholm skriver att "det svenska poplägrets" nya favorit spelade inför en rekordpublik på Gröna Lund. Lundholm ser Hendrix som en räddare av, enligt Lundholm, det stagnerande popklimatet:

I det ögonblick då den engelska popen – och popen överhuvudtaget – började stagnera kom Jimi in som en glad chock. Mitt i all psykedelisk, experimenterande och kammarmusikalisk pop återför han gitarrpopen till dess ursprung: glad, sexig musik för unga människor (Dagens Nyheter, 670905).

I det här citatet kan man se en motsatt attityd till den Ludvig Rasmusson har. Lundholm ser Hendrix musik som glad och sexig musik för unga människor och Rasmusson är förundrad hur det kan komma sig att Hendrix musik med dessa enorma klangmassor kan vara så pass populär. Vidare nämner Lundholm även scenshowen: ”Han sjunger, spelar med gitarren på ryggen, spelar med tänderna, gnider sitt instrument mot högtalarna för att få återklangen att vara med i ljudbilden (Dagens Nyheter, 670905).”

4.3 Västerås, Idrottshallen den 6:e september

Spelningen i Västerås har recenserats av Vestmanlands Läns Tidning. Efter en kort beskrivning av förbanden kommer recensenten Christer till Hendrix uppträdande:

När så Jimi och hans Experience, bestående av Mitch Mitchell och Noel Redding, besteg scenen blev det dödstyst bland publiken. Man fick den känslan att en stor del av ungdomarna höll andan medan den långa, mörkhyade mannen anslöt sin gitarr till sin jättestora förstärkare.

Här nämns hudfärgen igen men det är första gången det reflekteras över Hendrix, för den tiden, stora förstärkaranläggning, (även om ordet förstärkare nämns i flera recensioner) senare tar Christer också upp den höga ljudnivån under konserten och recensenten ser detta som något av en trend i musikklimatet:

Visst fanns det bland dessa 1.500 åskådarna en del som inte uppskattade hans höga volym, men Jimi spelar för ungdom och alla vet att de flesta i popens tidevarv gillar hög volym.

När det gäller att beskriva vad det är för musik Hendrix spelar har recensenten överlåtit denna fråga till Hendrix själv: ”– Det är inte ren pop men om man säger att det är en rythm-and-blues som har sina rötter både i popen och jazzen torde man vara så nära man kan komma.” Scenshowen nämns som vanligt men med en liten avvikande detalj:

Även under denna sista låt (Purple Haze min anm.) använder han sig av alla sina trix och han spelar till och med med tungan, en bedrift som söker sin like (Vestmanlands Läns Tidning 670908).

4.4 Högbo, Poplidan i Högbo Bruk den 8:e september

Efter Västerås var det dags för Högbo. Denna konsert var det minsta officiella uppträdandet publikmässigt som The Jimi Hendrix Experience gjorde i Sverige. Gefle Dagblad den 9:e september skriver i rubriken att publiken svek Hendrix i Högbo. Recensenten skriver följande:

En omskriven turné med Monkees i USA – över 25.000 personer såg deras senaste framträdande i Sverige. Det handlar om Jimi Hendrix Experience. På fredagskvällen bevittnade drygt 100 (!) frusna ungdomar deras första framträdande medan 1.200 besökare räknades in vid den andra föreställningen i Högbo. Med andra ord nära publikfiasko. En kontrast för ett gäng som tillhör den absoluta toppen i pop-världen (Gefle Dagblad, 670909).

Här nämns Monkeesturnén igen och citatet tyder på att historien verkar vara ganska känd och spridd. Recensenten anser även att gruppen är bland de större för närvarande. Senare kommer Monkeesturnén och omständigheterna kring denna tillbaka i texten, detta när man ska beskriva scenshowen: ”Jimi följer varje ton med hela kroppen samtidigt som han presterar rörelser som man förstår att mödraföreningar måste reagera inför.” Vidare beskrivs hur Hendrix spelar bakom ryggen, med tänderna och recensenten är imponerad att han ändå lyckas spela exakt som det låter på skiva (Gefle Dagblad, 670909).

Även Arbetsbladet har recenserat Högbo-konserten. Här reflekterar de inte över det ringa publikintresset och man är lite mer positiv över hur många besökare det var på den första konserten, (300 mot 100 i Gefle Dagblads recension.) Recensenten Lars Lundgren nämner, på liknande sätt som Ludvig Rasmusson, de föränderliga tiderna man befinner sig i:

Den tid är förbi då en grupp bara behöver stå upp och spela för att publiken skall tjuta av tacksamhet. För att få skivköparna att komma måste dagens stora grupper bjuda på något mer än bara musik. Och det gör verkligen Jimi Hendrix Experience. Jimi Hendrix har en spelstil som är minst sagt dramatisk (Arbetsbladet, 670909).

Man kan även se i citatet att recensenten inte verkar vara negativt inställd till den dramatiska scenshowen utan ser det som något som ett stort band behöver för tillfredsställa publiken. Vidare kommer den nästan obligatoriska beskrivningen av hur Hendrix spelar gitarr med tänder, handflator m.m. Även autenticitetsattityden finns här:

Och naturligtvis glädja sig över att en så pass genuin gitarrist som Jimi Hendrix får plats under rubriken popmusik. Han spel är hett och sugande och man märker alltid den genuina blueskänsla som ligger bakom (Arbetsbladet, 670909).

Musiken beskrivs inte mer ingående än vad citatet ovan säger.

4.5 Karlstad, Mariebergsskogens Folkets Park den 9:e september

Värmlands Folkblad har en recension av konserten med rubriken: ”Jimi ‘våldtog’ karlstadspubliken. Spelar på gitarren i alla lägen.” Recensenterna Mic & Mats fortsätter i samma stil och spår på myten om Hendrix:

Jimi Hendrix! Explosiv. Revolutionär. Sexig musikakrobat som raserat alla normer. Som våldför sig på publiken. Som kommer ur bottenskiktet av nergerslummen i Seattle.

Här kan man se en attityd som liknar den som en del av engelska tidningarna verkade ha när Jimi Hendrix dök upp på scenerna i London, med rubriker som ”The Wild Man from Borneo”. Man lägger mest vikt vid att beskriva scenshowen men man diskuterar även här hur Hendrix lyckas blir så populär och ser det som något av ett mysterium:

Han är fantastisk! Skön till tusen! Toppen! Virtuos! Originell! Några av publikens omdömen. Men ingen enda kunde ge en vettig motivering till var hans storhet ligger. – Jimi är både Beatles, Rolling Stones, Beach Boys ja vad du vill i en person. Sa en av de engelska sailors som särskilt inbjudits till Skogen för att höra Jimi och pröva en dans mä karlstadtösera (Värmlands Folkblad, 670911).

Recensenterna beskriver musiken så här: ”Jimi sveper över ett stort känsloregister i sin musikaliska utövning. För det mesta är han grym och brutal. Tonar sen ner känslorna till nonchalans, ironi, lekfullhet.” Vidare skrivs det att Hendrix-konserten satte ett nytt publikrekord (bandet slog Snoddas gamla rekord) med 7.500 besökande. Man nämner även hur reklamen kring gruppen ser ut och i ett citat från basisten Noel Redding kan man nu i efterhand märka en antydning till avundsjuka till Hendrix (Noel skulle 1969 lämna gruppen):

Med irritation och besvikelse berättade Noel att Sverige är de i särklass sämsta landet när det gäller reklam kring gruppen. Publiken vet att det är en tremannagrupp. Men de som skapar de vackra affischerna har tydligen inte klart för sig att utan Noel och Mitch så vore Jimi inte den stjärna han är (Värmlands Folkblad, 670911).

4.6 Lund, Stora Salen, Akademiska föreningen den 10:e september

Sydsvenska Dagbladet har en recension av konserten där man börjar med att nämna den höga ljudnivån:

De som stod för ljudchockerna – oförtröttligt varierade attacker mot publikens trumhinnor i farlig närhet av toleransgränserna för den mänskliga hörseln – var fenomenet inom popvärlden som kallar sig The Jimmy[sic] Hendrix Experience.

Recensenten Joel Ohlssons attityd till scenshowen är den samma som Svenska Dagbladets Ludvig Rasmusson hade i recensionen av Stockholmskonserten i maj. Ohlsson skriver följande: "(...) hans sätt att gnida, slå och bita i strängarna, är ingen ytlig gimmick utan en genomtänkt och väldigt effektiv metod att skapa äventyrlig och helt unik klangvärld." Vidare beskrivs det musikaliska som följer: "Hans avstånd till allmänt vedertagna musikaliska normer är lika betryggande. Men Hendrix släpper aldrig kontakten med en starkt markerad rytmisk puls."

Ohlsson ger även mycket beröm till Hendrix medmusikanter: "båda utmärkta instrumentalister och det mest hårdsvängande kompet inom popvärlden just nu (Sydsvenska Dagbladet, 670911).

Urban Larsson som skriver för tidningen Arbetet är inte lika entusiastisk till konserten.

Hendrix tog det hela ganska lätt, raljant och småmysigt. Han hade liksom den fulltaliga publiken en trevlig afton.(...)Men annars var det inga sensationer kring Hendrix framträdande i Lund.

Larsson tar inte upp något om scenshowen utan berättar mer om vilka låtar som stod på repertoaren. Han nämner ej heller incidenten i samband med Monkeeturnén men antyder att bandet skulle ha haft problem med kravaller på andra sidan Atlanten: "Ingen av melodierna gav vid framförandet anledning till kravaller eller ingripande liknande dem i staterna." Någon utförligare beskrivning av musiken saknas men Larsson ger sig på ett försök att förklara ljudbilden i introduktionen till Purple Haze:

Intressantast var Hendrix i Purple Haze vars introduktion blev atmosfärskapande uppvisning i hur man med ett par ackord samt förstärkarfinesser skapar visslande, tjutande, vibrerande tonbilder som kan förleda åhörarna in i Ossians nätter eller framdragande skyar i en ordinär höstkväll i Lund (Arbetet, 670911).

5. Avslutande diskussion

Den här uppsatsen handlar främst om hur Jimi Hendrix blev mottagen av den svenska pressen under turnén 1967. Och The Experience med Jimi Hendrix i spetsen lyckades tydligen att uppfylla de stora förväntningar som den svenska kritikerkåren verkade ha inför gruppens besök i Sverige 1967. Precis som i England spelade Hendrix även i Sverige mycket på sex och visade också upp en speciell och akrobatisk spelstil på sin gitarr, en spelstil som hämtade mycket inspiration från den äldre bluestraditionen med gitarrister som t. ex. T-Bone Walker och Guitar Slim (Walksman 2001, s. 197). Denna scenshow blev vida spridd och omtalad först i England. Hendrix kallades "The Wild Man from Borneo" i vissa engelska tidningar. Detta rykte verkade inte vara något som Hendrix och gruppen försökte motverka utan snarare använde man sig av det i publicitetssyfte.

När så gruppen anlände till Sverige i slutet av maj 1967, var detta i sin tur ett land som tog de flesta av sina populärmusikaliska influenser från England. Genom de engelska artisternas lovord om Hendrix byggdes det upp ett rykte och förväntningar om denna nya artist som bl. a. – spelade gitarr med tändarna. Frågan om autenticitet och hudfärg påverkade förmodligen inte Sveriges recensenter direkt, förutom i ett par fall. Men det hade förmodligen en indirekt påverkan på Hendrix popularitet eftersom autenticitet i sig hade betydelse för de engelska artister som i sin tur hade stor påverkan på Sveriges popklimat. Flera av de engelska stjärnorna såg allt det de själva ville vara och strävade efter att likna i personen Hendrix, nämligen en autentisk afroamerikansk artist. Man kan förenklat säga att, enligt dem, hade Hendrix bluesen i blodet.

Jimi Hendrix utspel på scenen och (den övervägande vita) publikens förtjusning kan även kopplas ihop med The Jubilee Singers 100 år innan och med senare svarta artister som Chuck Berry och Little Richard. Man kan hitta gemensamma nämnare hos alla dessa artister när man jämför med Hendrix. The Jubilee Singers vann över den vita publiken genom att de framstod som mer autentiska än de tidigare minstrelgrupperna. Hendrix vann som sagt stor respekt hos popeliten i England mycket på grund att man uppfattade honom som en autentisk afroamerikansk artist. Little Richards medvetet clownliknande scenpersonlighet kan man också hitta hos Jimi Hendrix, som använde sig av färgglada och pråliga kläder och ett mer eller mindre medvetet och uttrycksfullt scenutspel. Chuck Berry skrev låtar och texter som inte främst riktade sig till den svarta befolkningen utan som lockade många vita ungdomar.

Hendrix psykedelisk ”yviga” musik med Dylaninspirerade texter lockade också främst den vita publiken.

Vad hade då de svenska recensenterna för attityder till Jimi Hendrix? Vad lade man vikt vid i sina beskrivningar? Vid både maj- respektive septemberturnén skriver alla utom två (Arbetet, 670911, Svenska dagbladet, 670905) om själva scenshowen men med en skillnad. I majturnéns recensioner nämns inte att showen skulle ha några anspelningar på sex, förutom i de tre stockholmstidningarna Aftonbladet, Expressen och Dagens Nyheter, där recensenterna nämner det i förbigående. I och med septemberturnén blir situationen en annan; det är fler tidningar som nämner anspelningar på sex än de som inte gör det (sex av elva tidningar tar upp att scenshowen skulle vara vågad). Flera av recensenterna nämner den utmanande scenshowen i samband med historien om mödraföreningen ”Daughters of the American Revolution”. Man kan se att denna påhittade historia, som spred sig från USA till Sverige, inte var något som man tonade ner eller förnekade från bandets sida. Kanske hade de bra erfarenheter från all publicitet man fick från ”de vilda” klubbspelningarna i England? Det finns ett par citat från Hendrix som visar att han spelar med när det gäller detta. Man kan även fråga sig om de kvinnliga recensenterna, Margareta Klingberg och särskilt Christina Mörk, har blivit utskickade av tidningarna just för att bedöma hur pass sexig denne Hendrix är. Recensenten Mörk nämner inget om det musikaliska utan bedömer endast scenshowen. Samtidigt tycker jag att man kan vända på det: om en manlig recensent skriver om en kvinnlig artist är det inte ovanligt att man marginaliserar det musikaliska och lägger mer vikt vid andra aspekter.

En händelse som inte nämns av någon recensent är, den i vår tid omskrivna, spelningen på Monterey- festivalen i juni 1967. Vad som hände på denna konsert, där Hendrix bl. a. eldade upp sin gitarr, verkar inte ha nått Sverige. Hur kan det komma sig? Det är troligt att journalisterna skulle ha nämnt detta på något sätt i recensionen om de hade vetat om händelsen. En av anledningarna är förmodligen att Montereykonserten inte var så känd utanför USA 1967. Men p. g. a. att den senare har släpps på film har fans och kritiker efteråt haft möjlighet att se denna konsert om och om igen. Därigenom har konserten spritts över världen och i efterhand blivit en välkänd händelse och viktig händelse i Hendrix karriär.

När bandet kom tillbaka till Sverige i september var de internationella stjärnor. Märks detta i attityden till bandet i recensionerna? Svaret på den frågan blir lite kluven. Det märks i vissa recensioner från september där man uttrycker att The Jimi Hendrix Experience är de nya stora stjärnorna på pophimmeln och att Hendrix är popens mest magiska figur. Men eftersom

hysten var stor redan under den första turnén i maj och genom att bandet då lyckades leva upp till förväntningarna, med ett undantag, märks inga större attitydförändringar. I maj såg man bandet som det kommande stjärnskottet och i september var de enligt recensenterna internationella stjärnor.

Hur beskrivs då musiken? Man kan säga att det finns två tydliga grundattityder till bandets musik. Den ena attityden, som t. ex. Lars Weck (Dagens Nyheter, 670525) uttrycker, är att bandet spelar en enkel men finurlig popmusik för de unga. Men musiken tycker recensenten sig ha hört förut. Den andra attityden, som t. ex. Ludvig Rasmussen (Svenska Dagbladet, 670905) uttrycker, är att bandet spelar musik på hög nivå och Hendrix beskrivs som en ljudkonstnär som skapar utomjordiska klanger med sitt instrument. Recensenterna Joel Ohlsson (Sydsvenska Dagbladet, 670911) och nämnda Ludvig Rasmussen (Svenska Dagbladet, 670525) integrerar även scenshowen i detta ljudskapande och påstår att det är med hjälp av det akrobatiska gitarrspelet som dessa klanger blir möjliga att frambringa. Gemensamt för alla, även de som anser att de har hört musikstilen innan, är att det inte finns några direkta bandreferenser, dvs att bandet skulle hämtat influenser i sound och stil från något annat band eller artist. Ett band som dock förekommer i recensionerna är The Who. Det närmaste vi kommer en jämförelse i fråga om stil är när recensenten Ludvig Rasmussen jämför Mitch Mitchell ifråga om stil med The Who's trummis Keith Moon och Creams Ginger Baker (Svenska Dagbladet, 670525). Men man jämför som sagt inte dessa båda band i sin helhet när det gäller influenser och sound.

Här kan man även ta upp de bilder som tillhör recensionerna. Även bilderna kanske kan säga något mer om attityden till Jimi Hendrix och bandet The Experience? Det man kan utläsa av dem är att det ofta är Jimi Hendrix som porträtteras ensam utan att de två andra bandmedlemmarna syns. På dessa bilder ser man ofta en Hendrix "in action", där han antingen spelar gitarr med tänder, mellan benen eller med en knuten näve i luften. Jag tycker att bilderna speglar recensionerna ganska bra. De flesta bilderna visar de mer spektakulära inslagen i scenshowen och de flesta recensionerna behandlar till stor del just scenshowen. Bilderna har också som sagt ofta fokus på Hendrix endast och recensionerna har, som vi sett, till stor del fokuserat på Hendrix.

Hur ser recensenterna Hendrix som musiker när det gäller frågan om autenticitet? Ser man honom som en ny bluesman eller avfärdar man honom som en pajas som utför cirkuskonster på sin gitarr? Man kan hitta båda attityderna i recensionerna. "Autenticitetsattityden", som jag har kallat det i uppsatsen, dyker upp i fyra recensioner

(Expressen, 670905, Arbetarbladet, 670909 och i Göteborgs Tidningen, 670520). När det gäller attityden att man ser Hendrix som en pajas så framgår det tydligt i endast två recensioner och dessa är skrivna av samma författare, Gösta Hanson (Göteborgs Tidningen 670520, 670904).

Jag nämnde i inledningen att jag skulle ta upp några nyckelord och begrepp som kanske säger något mer än den uppenbara betydelsen. Jag har tagit fasta på följande ord:

Den krullhårige...

Flera recensenter nämner Hendrix hår på olika sätt, t. ex. "Hendrix med det stora håret" (Aftonbladet, 670525) och "denne krullhårige amerikan" (Arbetet, 670521). Detta kan förmodligen i flera fall vara en beskrivning av hur Hendrix och bandet ser ut. Recensenterna beskriver även på ett par ställen deras klädstil och de två andras frisyrer. "På bara tre man (i yviga lockpermanentade peruker)(...)" (Dagens Nyheter, 670525). Men det kan också vara en omskrivning för att slippa benämna Hendrix hudfärg direkt. Som det har visat sig, var det ovanligt att man nämnde Hendrix hudfärg direkt i recensionerna.

Pop

Ordet pop används ofta för att antingen beskriva vilken musikstil The Jimi Hendrix Experience spelar eller för att beskriva bandets publik, "popmänniskorna" (Expressen, 670525). Idag skulle förmodligen inte många kalla The Experience musik för pop, snarare rock, psykedelisk rock eller t.o.m. hårdrock. Hur kan det då komma sig att detta inte var fallet 1967? En del av svaret kan man hitta i recensionen från Expressen den 24:e maj, där Björn M Vingård beskriver Hendrix scenframträdande och säger följande: "Och hans fans som inte var med på rockåldern tycker att det är nytt och spännande. "Denna rockålder" som Vingård pratar om är med all sannolikhet 50-talsrock med redan nämnda artister som Chuck Berry och Little Richard. Förmodligen dog "rockåldern" genom The Beatles och den engelska musikvågen i början av 60-talet. År 1967, om man nu tittar tillbaka, var den engelska musiken och The Beatles på topp, och popåldern, med den tidens ögon, pågick för fullt. Samtidigt kan man misstänka att det var just runt den här tiden, genom artister som Jimi Hendrix, som detta begrepp började luckras upp. Det blev förmodligen svårare och svårare för en journalist att placera alla mer och mer olika artister och stilar under samma "popparaply". Ett citat skrivet av Expressens Ulf Ridefelt i september märker man att popbegreppet nu börjar svikta: "Jimi Hendrix Experience är ett typiskt inneband. Man spelar intensiv rhythm och blues, är långt

ifrån det som menas med pop (Expressen, 670805).” I Jonas Hanssons C-uppsats om Pink Floyd mottagande i svensk press nämns också det föränderliga popbegreppet: ”Pink Floyd anses vara ett pop- eller rockband i pressen. Popgrupp fram till 1971 och rockgrupp efter återvändandet 1989 (Hansson, 2002 s. 30).” Det var förmodligen runt sent 60-tal – tidigt 70-tal som detta förändrades när man började söka tillbaka till rötterna och det ”ursprungliga” från 50-talet inom popvärlden. Ett bra exempel på ett band som gjorde detta var Creedence Clearwater Revival. Dessutom får man minnas att ”The king of rock’n’roll” Elvis gjorde en succébetonad comeback på den musikaliska scenen 1968 (Brolinsson, Larsen 1991, s. 310 f.). Denna förändring från pop till rock nämns även i Dan Malmströms bok ”Härligt, Härligt men Farligt, Farligt”, Malmström skriver:

Intresset för den ”genuina” rocken märktes även tydligt, och man började snegla tillbaka på 50-talets rock’n’roll i syfte att återskapa den i ny tappning. Ordet rock blev vanligare igen, medan begreppet pop fick en allt diffusare innebörd(...) (Malmström, 1996, s. 230)

Förstärkare, volym och klanger

Frekvent är också att man nämner Hendrix högtalare eller förstärkare på ett eller annat sätt, ofta i samband med att man vill beskriva bandets ljudbild. Jimi Hendrix var en av de första artisterna som genom extrem volym utvecklade och utnyttjade elgitarrens fulla klangregister. Innan Hendrix fanns det visserligen band som The Who som spelade med hög volym och med en mer eller mindre distad ljudbild (Brolinsson, Larsen 1994, s. 183). Men man kan nog påstå att Hendrix, genom återkoppling och en originell användning av ”svajarmen”, tog detta ett steg längre och hade ett mer experimentellt förhållande till elgitarrens möjligheter. Detta experimenterande tas, som sagt, upp i flera av recensionerna. Som exempel kan man ta Dagens Nyheters recensioner från maj respektive september:

Introduktionen av ”Wild Thing” (som fullständigt tillintetgjorde originalet) var ett konstverk i elektroniskt musicerande, ett våldsamt ljudcollage av jetplansliknande effekter, skott och andra mer svårbeskrivna ljud (Dagens Nyheter, 670525).

(...)gnider sitt instrument mot högtalarna för att få återklngen att vara med i ljudbilden. Han är sin egen ljudverkstad och plockade ur gitarren märklga, exotiska klanger (Dagens Nyheter, 670904)

Volym är även det ett återkommande ord, särskilt i recensionerna från september. Vad detta kan bero på kan diskuteras. En anledning kan vara att bandet, nu som etablerade artister, förmodligen hade investerat i en större ljudanläggning i förhållande till maj-turnen. Detta har jag dock inget belägg för. Från Högbo konserterna skrivs följande:

”Jimi Hendrix Experience spelade högt, mycket högt. Och eftersom popladan i Högbo helt saknar akustik, blev musiken ofta bara dånande ljudkulisser (Arbetsblad 670909).”

”Jimi utförde också sitt omskrivna gitarrspel med tänderna, där han har god hjälp av förstärkarens högt uppskruvade volym (Gefle Dagblad 670909).”

I Lund beskrivs bandets volym på följande sätt:

Det var en omtumlad och lätt ljudchockad publik som vacklade ut från en ovanligt lyckad och spännande popkonsert på Stora Salen i går. De som stod för ljudchockerna – oförtröttligt varierande attacker mot publikens trumhinnor i farlig närhet av toleransgränserna för den mänskliga hörseln – var det fenomen inom popvärlden som kallar sig The Jimmy[sic] Hendrix Experience. (Sydsvenska Dagbladet 670911)

Hög ljudvolym och feedback på konserter skulle lite senare, i slutet av 60-talet, bli vanligt förekommande på scenerna när tidiga heavy metalband som Led Zeppelin, Deep Purple och Black Sabbath kom fram. En trend som The Who, med flera och även Jimi Hendrix Experience startade (Brolinsson, Larsen 1994, s.183 f.).

Jag tänkte även ta upp ett begrepp som jag tycker saknas i recensionerna nämligen ”psykedelisk” stil eller musik. Jimi Hendrix har även ansetts vara en av företrädare för den psykedeliska stilen som växte fram 66-67 (Brolinsson, Larsen 1994, s. 151). Men det är ingen av recensenterna som kopplar ihop gruppens musik med denna genre. Det är snarare tvärtom: vissa ser honom mer som en motpol mot det rådande popklimatet. Det redan tidigare nämnda citatet av Björn Lundholm är ett bra exempel:

I det ögonblick då den engelska popen – och popen överhuvudtaget – började stagnera kom Jimi in som en glad chock. Mitt i all psykedelisk [sic], experimenterande och kammarmusikalisk pop återför han gitarrpopen till dess ursprung: glad, sexig musik för unga människor (Dagens Nyheter, 670905).

Felstavningen av ”psykedelisk” kan vara ett tecken på att begreppet fortfarande var färskt och det kan vara så att de flesta recensenterna inte har fått grepp om det och därför utelämnade det, även om man (till skillnad från Lundholm) anser att Hendrix är en nyskapande och experimentell artist som stämmer in på den psykedeliska musikstilen.

Jag hoppas att den här uppsatsen har skänkt ljus till hur det gick till när Jimi Hendrix först kom till Sverige och hur han blev mottagen av den svenska pressen. Jag hoppas också att jag har klargjort lite av bakgrunden till Hendrix stora popularitet här i Sverige. Men det finns mer att skriva om med ett svensk perspektiv. Jimi Hendrix var verksam artist i ytterligare tre år efter 1967 och kom tillbaka till Sverige årligen.

Källor och Litteratur

Tidningsartiklar och recensioner

Dahlberg, Mats: "Jimi Hendrix och hans 'erfarenhet' – det mest fängslade som setts på svensk popscen", *Värmlands Folkblad*, 670523

Erichs, Karre: ""Det bästa som hänt pop-världen sedan 'Stenarna' började rulla..." Jimi Hendrix i Göteborg!", *Arbetet* 670520

Erichs, Karre: "Bristfälligt arrangemang", *Arbetet*, 670524

Erichs, Karre: "Stor pop-kväll på Liseberg: Jimi Hendrix – fullfjädrad artist", *Arbetet*, 670521

Hanson, Gösta: "Gitarrcirkus med tekniskt trubbel", *Göteborgs Tidningen*, 670904

Hanson, Gösta: "Nervös Cat Stevens och avslappnad Jimi", *Göteborgs Tidningen*, 670520

Klingberg, Margareta: "Sexige Jimi drog jättepublik i Göteborg", *Arbetet*, 670904

Larsson, Urban: "Charmerande Jimi Hendrix", *Arbetet* 670911

Lundgren, Lars: "Dramatisk Jimmy Hendrix i Högbos kalla popgala", *Arbetsbladet* 670909

Lundholm, Björn: "Glad chock på Grönan", *Dagens Nyheter*, 670904

Mörk, Christina: "NIX, HENDRIX! Du är inte sexig!", *Expressen*, 670904

Ohlsson, Joel: "Fenomenet Hendrix", *Sydsvenska Dagbladet* 670911

Rasmusson, Ludvig: "16 000 hörde Jimi Hendrix", *Svenska Dagbladet*, 670905

Rasmusson, Ludvig: "Ekvilibristik mästergitarrist", *Svenska Dagbladet*, 670525

Vindgård, Björn M: "RAK HÅRD POP – i väntan på 'det nya ljudet'!", *Expressen* 670524

Weck, Lars: "Hendrix slog knockout på Gröna Lund-publiken", *Dagens Nyheter*, 670525

Ofullständigt signerade recensioner

Bosson: "Medioker Hendrix-gala", *Sydsvenska Dagbladet*, 670524

Christer: "Jimi Hendrix trollade med gitarr och publik", *Vestmanlands Läns Tidning*, 670908

Flor: "Publiken svek i Högbo 1300 på Hendrix-galan", *Gefle Dagblad*, 670908

Mic & Mats: "Jimi 'våldtog' karlstadspubliken Spelar på gitarren i alla lägen",

Värmlandsposten 670911

Osignerad: "JIMI HENDRIX sågs av 13.000", *Aftonbladet*, 670525

Litteratur

- Brolinson, Per-Erik/Larsen, Holger 1991: *Satisfactions: Studier i ungdomskulturens musikestetik*, Uppsala
- Brolinson, Per-Erik/ Larsen, Holger 1994: *Good Vibrations: Rockmusikens stilar och trender. De 25 första åren*, Stockholm
- Gilroy, Paul 1996: "From 'sounds authentic: black music, ethnicity, and the challenge of a changing same'", *The Jimi Hendrix Companion: Three Decades of Commentary*, red. Chris Potash, New York, s.113–116
- Hansson, Jonas 2002: "Pink Floyd i Sverige: En undersökning av Pink Floyds konsertkritik i svensk dagspress", C-uppsats i musikvetenskap Stockholms universitet
- Johansson, Carl-Owe 1980: *Rock around the clock - Saturday night fever*, Vara
- Kjellberg, Erik 1999: *Natur och Kulturs Musikhistoria*, Stockholm
- Malmström, Dan 1996: *Härligt, Härligt men farlig, farligt*, Stockholm
- McDermott, John/ Kramer, Eddie 1993: *Hendrix: Setting the Record Straight*, London
- Mitchell, Mitch/ John Platt 1994: *Jimi Hendrix: Inside the Experience*, New York
- Murray, Charles Shaar 1990: *Crosstown Traffic: Jimi Hendrix and post-war pop*, London
- Potash, Chris 1996: *The Jimi Hendrix Companion: Three Decades of Commentary*, New York
- Redding, Noel/ Appleby, Carol 1991: *Are You Experienced? The inside story of The Jimi Hendrix Experience*, London
- Walksman, Steve 1999: *Instruments of desire: The electric guitar and the shaping of musical experience*. Cambridge, Mass., Harvard Univ. Press
- Whiteley, Sheila 1996: "Progressive rock and psychedelic in the work of Jimi Hendrix", *The Jimi Hendrix Companion: Three Decades of Commentary*, red, Chris Potash New York, s.133–150

Internet

- Brackett, David, "Little Richard" 2005, Grove Music Online, red. L. Macy
(besökt 2005-03-14) <<http://www.grovemusic.com>>

Kernfeld, Barry "The Monkees" 2005, Grove Music Online, red. L. Macy

(besökt 2005-04-03) <<http://www.grovemusic.com>>

Southhall, Geneva H., "Jubilee Singers" 2005, Grove Music Online, red. L. Macy

(besökt 2005-03-14) <<http://www.grovemusic.com>>

Hemsida för Stefan Edfeldts tribute-band "Ducks can Groove",

(besökt 2005-02-20) <<http://www.duckscangroove.com>>